

INTERVIU | Gallina Vincelette (BM): Banca Mondiala recomanda cresterea eficientei si echitatii politicii fiscale din România

Banca Mondiala recomanda autoritatilor din România cresterea eficientei si echitatii politicii fiscale, ceea ce va duce la o majorare a veniturilor, fara a compromite cresterea economica, a declarat, într-un interviu acordat AGERPRES, Gallina Vincelette, director pentru tarile UE la Banca Mondiala.

În opinia sa, acest lucru poate fi realizat prin mai multe masuri, printre care reformarea impozitarii veniturilor din munca si extinderea bazei TVA.

Ea a subliniat, totodata, ca succesul eforturilor autoritatilor din România de reducere în continuare a deficitului fiscal va depinde de succesul stimulării colectării impozitelor si de o mai mare eficienta în privinta cheltuielilor publice.

În ceea ce priveste pensiile, Gallina Vincelette a mentionat ca Banca Mondiala ofera asistenta tehnica pentru reforma pensiilor speciale, evaluând impactul optiunilor de reforma, iar printre recomandari se numara impozitarea diferentiata a pensiilor speciale mari, sau propunerea de a se înfiinta un fond de asigurari sociale pentru militari.

Oficialul BM a mai vorbit în interviu si despre estimările bancii legate de evolutia economiei românești, despre plafonarea preturilor la energie sau facilitatile acordate în IT, agricultura si constructii, dar si despre programul pe care îl deruleaza privind integrarea în comunitate a persoanelor cu dizabilitati si facilitarea integrării pe termen lung a refugiatilor din Ucraina.

AGERPRES: Care este opinia dumneavoastra cu privire la evolutia economiei românești si care sunt estimările BM pentru cresterea economica din România?

Gallina Vincelette: România a înregistrat o crestere economica robusta înainte de pandemie, cu o medie de peste 3% pe an în perioada 2010-2019, unul dintre cele mai rapide ritmuri din Uniunea Europeana, si a sprijinit îmbunatatiri considerabile ale venitului pe cap de locuitor. În ciuda impactului marilor socuri economice globale din ultimii ani, tara a dat dovada de o rezistenta remarcabila, asa cum se subliniaza în Actualizarea din 2023 a diagnosticului sistematic de tara al Bancii Mondiale pentru România. Cu toate acestea, aceasta rezilienta se diminueaza odata cu o slabire mai ampla a economiilor europene si mondiale, pe fondul unor conditii de finantare mai stricte, al unei inflatii persistente si al efectelor continue ale invaziei Rusiei în Ucraina.

Cresterea înregistrata în România este de asteptat sa scada de la 4,7% în 2022, la 2,6% în 2023. Desi se asteapta ca rata de crestere economica din acest an sa ramâna sub potentialul sau, economia ar trebui sa ia avânt pe termen mediu, deoarece relaxarea inflatiei permite o crestere a salariilor reale, redresarea cererii globale stimuleaza cresterea exporturilor, iar fondurile considerabile ale UE sprijina reformele esentiale si cresc investitiile.

AGERPRES: Ținta Guvernului României pentru acest an este reducerea deficitului la 4,4% din PIB. Credeti ca aceasta tinta este realizabila?

Gallina Vincelette: Mediul economic global turbulent a determinat guvernele din întreaga lume sa intensifice sprijinul acordat populatiei si firmelor, încetinind eforturile de consolidare fiscala în UE, inclusiv în România, dupa cum se arata în Raportul economic periodic al UE publicat recent de Banca Mondiala. Guvernul României a prezentat reforme care vizeaza reducerea deficitului bugetar si limitarea dezechilibrelor macroeconomice, avansând în acelasi timp reforme structurale esentiale. Succesul eforturilor de reducere în continuare a deficitului fiscal în 2023 si ulterior va depinde de succesul stimulării colectării impozitelor si de cresterea eficientei

cheltuielilor publice. O reducere etapizata a sprijinului fiscal fara destinatie precisa va sprijini si mai mult reducerea deficitului.

AGERPRES: În primele cinci luni ale anului, veniturile au fost semnificativ sub nivelul asteptat de Guvernul român. În opinia dumneavoastra, ce masuri sunt necesare pentru a îmbunătăți colectarea veniturilor?

Gallina Vincelette: Banca Mondiala recomanda cresterea eficientei si echitatii politicii fiscale din România, ceea ce va duce la cresterea veniturilor fara a compromite cresterea economica. Acest lucru poate fi realizat prin mai multe masuri, printre care: reformarea impozitarii veniturilor din munca, pentru a creste echitatea si a îmbunătăți stimulentele de munca pentru lucrații cu venituri mici; reformarea impozitarii energiei pentru a stabili mai eficient pretul emisiilor de carbon si a asigura o mai mare neutralitate între tipurile de combustibil; extinderea bazei TVA. O gama mai larga de reforme ale politicii fiscale a fost propusa de Banca Mondiala în analiza sa privind îmbunătățirea cadrului fiscal din România.

Succesul acestor eforturi va depinde si de modernizarea Agentiei Nationale de Administrare Fiscala (ANAF), care este esentiala si care ar trebui sa ofere un impuls substantial si vizibil pentru venituri, mai ales având în vedere ca România are una dintre cele mai mici încasari de venituri fiscale din UE. Modernizarea ANAF, în cadrul Planului National de Redresare si Rezilienta (PNRR), va sprijini aceste eforturi prin digitalizarea agentiei pentru a consolida colectarea si respectarea obligatiilor fiscale, precum si pentru a îmbunătăți gestionarea riscurilor si a facilita accesibilitatea serviciilor online pentru contribuabili. Dovezile arata ca digitalizarea în sine este o conditie necesara, dar nu suficienta pentru îmbunătățirea performantei si subliniaza necesitatea de a actualiza competentele personalului agentiilor de administrare fiscala.

AGERPRES: Ce alte masuri ar putea contribui la reducerea deficitului?

Gallina Vincelette: Eforturile Guvernului român de a reduce deficitul bugetar prin îmbunătățirea colectării veniturilor ar trebui sa fie completate cu masuri care sa consolideze sustenabilitatea fiscala pe partea de cheltuieli, în special având în vedere presiunile asupra cheltuielilor din partea cheltuielilor cu salariile si pensiile publice, care sunt principalele contributii la deficitul bugetar structural din România.

Reformele privind pensiile si salariile din sectorul public ar trebui sa fie completate în continuare prin eliminarea scutițiilor pe partea de venituri, asa cum se sugereaza în analiza Bancii Mondiale. Îmbunătățirea eficientei cheltuielilor publice ar permite Guvernului sa realizeze o mai buna corelare între resurse si rezultate si sa sprijine cresterea economica, mentinând în acelasi timp un nivel sustenabil al cheltuielilor.

De asemenea, Guvernul se angajeaza în introducerea treptata a bugetarii bazate pe programe. Banca Mondiala ofera asistenta tehnica în sprijinul acestei reforme pentru a consolida capacitatea la nivelul centrului Guvernului, în contextul PNRR.

AGERPRES: Care sunt recomandarile dumneavoastra pentru Guvernul României pe termen scurt si mediu?

Gallina Vincelette: În pofida unor îmbunătățiri notabile, România se confrunta cu mai multe obstacole majore care îi îngreuneaza calea catre o crestere mai echitabila si mai durabila, atât din punct de vedere economic, cât si din punct de vedere al mediului. Actualizarea din 2023 a Diagnosticului Sistematic de Țara (SCD) al Bancii Mondiale pentru România propune sase rezultate la nivel înalt care, daca sunt realizate în urmatorii 5-10 ani, pot accelera dezvoltarea României. Acestea sunt: un mediu institutional si economic previzibil pentru cetateni si întreprinderi; acces egal la servicii publice de înalta calitate, la nivel central si local; rezultate mai bune pentru toti în domeniul sanatatii si al educatiei; conditii favorabile cresterii numarului si calitatii locurilor de munca în sectorul privat; atenuarea schimbarilor climatice, pentru ca activitatea economica sa fie sustenabila în raport cu mediul; rezilienta la socuri si adaptare la schimbarile climatice, în special pentru gospodariile vulnerabile.

AGERPRES: Ce parere aveti despre facilitatile fiscale care se acorda lucraților din anumite sectoare, cum ar fi agricultura, constructiile, IT?

Gallina Vincelette: Exista oportunitati semnificative pentru cresterea veniturilor fiscale, sporind în acelasi timp atât eficienta, cât si echitatea sistemului fiscal. Regimurile fiscale preferentiale si scutirile extinse pentru diferite categorii de munca, combinate cu o capacitate redusa a administratiei fiscale de a colecta veniturile fiscale, diminueaza baza de impozitare si introduc distorsiuni, care afecteaza negativ colectarea veniturilor si echitatea sistemului fiscal. Eforturile potentiale care ar putea aborda astfel de probleme în România sunt discutate în analiza Bancii Mondiale privind îmbunatatirea cadrului fiscal al tarii.

AGERPRES: În ceea ce priveste sectorul energetic, credeti ca plafonarea preturilor, care ar trebui sa dureze pâna în 2025, ar trebui sa fie eliminata mai devreme, având în vedere evolutia preturilor internationale?

Gallina Vincelette: Plafonarea preturilor va fi eficienta numai daca preturile la electricitate se vor situa peste acest plafon. Având în vedere ca preturile internationale la energie sunt mai mici decât în urma cu câteva luni, preturile de productie a energiei electrice urmeaza aceeasi tendinta. Astfel, plafonarea preturilor ar putea fi neutra în conditiile actuale. Cu toate acestea, evolutia preturilor la energie este incerta, în special în urmatorul sezon de iarna. Plafonarea preturilor ar putea fi o amortizare automata împotriva unei potentiale cresteri a preturilor la energie în lunile urmatoare, dar ar avea un cost fiscal. Luând în considerare contextul energetic fara precedent la nivel mondial, am fi înclinati sa recomandam masuri mai bine directionate, cum ar fi scheme de sprijin pentru segmentele vulnerabile ale populatiei si pentru sectoarele economice afectate în mod specific, mai degraba decât un sprijin mai amplu si nedirectionat.

AGERPRES: Exista pericolul ca România sa piarda o parte din fondurile europene daca nu îndeplineste un jalon din PNRR privind sistemul de pensii. Banca Mondiala a oferit României asistenta tehnica în acest domeniu. Care au fost principalele recomandari ale BM în acest sens?

Gallina Vincelette: Banca Mondiala ofera asistenta tehnica pentru reforma pensiilor speciale, evaluând impactul optiunilor de reforma. Aceste analize de specialitate sunt folosite pentru a informa deciziile Guvernului României cu privire la reforma pensiilor speciale. Printre aceste recomandari se numara impozitarea diferentiata a pensiilor speciale mari, pe care Guvernul a luat-o în considerare, precum si alte masuri, cum ar fi propunerea de a înfiinta un fond de asigurari sociale pentru militari.

Per ansamblu, modificarile propuse au ca scop reducerea inechitatilor dintre pensiile speciale si cele generale, prin revizuirea formulelor de calcul si prin faptul ca anumite categorii de beneficiari devin neeligibile, precum si prin modificarea conditiilor de eligibilitate pentru alte categorii.

Un alt aspect al reformei este ca vor fi reduse si cheltuielile cu pensiile speciale. Acest lucru ofera spatiu fiscal suplimentar pentru reforma pensiilor generale, care vizeaza reducerea inechitatilor din sistemul general de pensii, mentinând în acelasi timp sustenabilitatea fiscala si sociala a acestuia.

AGERPRES: Banca Mondiala promoveaza incluziunea sociala printr-o multitudine de programe, cum ar fi integrarea în comunitate a persoanelor cu dizabilitati si facilitarea integrarii pe termen lung a refugiatilor din Ucraina. Cum se descurca România? A integrat România refugiatii din Ucraina?

Gallina Vincelette: Banca Mondiala a oferit asistenta tehnica si financiara Guvernului român pentru a permite integrarea pe termen lung a persoanelor stramutate fortat (FPD) din Ucraina. Finantarea acordata de Banca Mondiala a contribuit la implementarea unor masuri care sa permita accesul persoanelor FDP din Ucraina la serviciile publice si la piata muncii.

Finantarea Bancii Mondiale este completata de asistenta tehnica. Un exemplu este activitatea desfasurata de Banca în sectorul educatiei, cu finantare prin Instrumentul de Sprijin Tehnic, în parteneriat cu Directia Generala Sprijin pentru Reforme Structurale (DG REFORM) a Comisiei Europene, în cadrul careia Banca ajuta Guvernul în eforturile sale de a raspunde la cererea crescuta de servicii în sectorul educatiei. Pâna în prezent, Banca a efectuat o evaluare rapida a nevoilor educationale ale persoanelor stramutate fortat din Ucraina si a elaborat un cadru de urgenta în domeniul educatiei pentru a aborda provocarile cu care se confrunta copiii stramutati fortat în

ceea ce privește accesul la o educație de calitate.

Banca Mondială a identificat 71 de școli din 8 orașe care ar putea găzdui 25.000 de elevi noi și unde cadrul ar putea fi pilotat de către Ministerul Educației.

AGERPRES: Cum apreciați modul în care România protejează persoanele cu dizabilități?

Gallina Vincelette: În prezent, în România, există aproximativ 16.900 de persoane cu dizabilități care trăiesc în instituții publice. Expertiza internațională sugerează că îngrijirea instituțională conduce la rezultate mai slabe în ceea ce privește calitatea vieții, spre deosebire de o viață trăită în comunitate. Prin PNRR, România s-a angajat să reducă numărul persoanelor care trăiesc în instituții la 11.500 de persoane până în 2026. Sperăm să vedem aceste ținte atinse și o scădere continuă și după anul 2026.

Suntem îngrijorați să auzim despre evenimente precum cele recente referitoare la tratamentul inuman din centrele pentru persoane cu dizabilități și condamnăm cu fermitate orice formă de abuz. Dezinstituționalizarea persoanelor cu dizabilități necesită progrese urgente. Reformele trebuie să se axeze pe drepturile persoanelor cu dizabilități și pe accelerarea procesului de dezinstituționalizare concomitent cu întărirea rețelei de servicii sociale în comunitate. Banca Mondială a contribuit la nivel tehnic la elaborarea a două strategii naționale din România, inclusiv pentru a sprijini procesul de dezinstituționalizare și ajuta Guvernul, în calitate de partener tehnic, în procesul de modernizare a sistemului de evaluare a dizabilității din România - element esențial pentru un acces egal la servicii de calitate pentru persoanele cu dizabilități.